Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

►B

SMERNICA RADY 2004/83/ES

z 29. apríla 2004

o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany

(Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004, s. 2)

Opravená a doplnená:

►C1 Korigendum, Ú. v. EÚ L 270, 15.10.2011, s. 55 (2004/83/ES)

▼B

SMERNICA RADY 2004/83/ES

z 29. apríla 2004

o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej body 1c), 2a) a 3a) článku 63,

so zreteľom na návrh Komisie ([1]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ([2]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([3]),

so zreteľom na stanovisko Výboru pre regióny ([4]),

keďže:

(1) Spoločná politika pre azyl, vrátane Spoločného európskeho azylového systému, tvoria súčasť cieľa Európskej únie týkajúceho sa postupného vytvárania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvoreného tým, ktorí sú nútení okolnosťami, aby legitímne hľadali ochranu v Spoločenstve.

(2) Európska Rada na svojom osobitnom zasadnutí v Tampere dňa 15. a 16. októbra 1999 súhlasila s postupom na vytvorenie spoločného európskeho azylového systému na základe plného a komplexného uplatňovania Ženevského dohovoru týkajúceho sa postavenia utečencov z 28. júla 1951 (Ženevský dohovor), ako bol zmenený a doplnený Protokolom z New Yorku z 31. januára 1967 (Protokol) potvrdzujúc tak zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia a zaisťujúc, aby nebol nikto opätovne vystavený prenasledovaniu.

(3) Ženevský dohovor a Protokol poskytujú základný kameň pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov.

(4) Závery z Tampere ustanovujú, že Spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať krátkodobo aproximáciu pravidiel o priznaní postavenia utečencov a pre obsah postavenia utečenca.

(5) Závery z Tampere tiež ustanovujú, že pravidlá týkajúce sa postavenia utečenca by sa mali doplniť opatreniami o doplnkových formách ochrany, zabezpečujúcimi primerané postavenie akejkoľvek osobe, ktorá potrebuje takúto ochranu.

(6) Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.

(7) Aproximácia pravidiel o priznaní a obsahu postavenia utečenca a postavenia doplnkovej ochrany by mala pomôcť obmedziť

([1]) Ú. v. ES C 51 E, 26. 2. 2002, s. 325.
([2]) Ú. v. EÚ C 300 E, 11. 12. 2003, s. 25.
([3]) Ú. v. ES C 221, 17. 9. 2002, s. 43.
([4]) Ú. v. ES C 278, 14. 11. 2002, s. 44.

▼B

sekundárne pohyby žiadateľov o azyl medzi členskými štátmi tam, kde takýto pohyb je spôsobený výlučne rozdielmi v legislatívnych rámcoch.

(8) Minimálne ustanovenia svojím charakterom znamenajú, že členské štáty by mali mať právomoc uvádzať alebo udržiavať výhodnejšie ustanovenia pre štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo pre osoby bez štátneho občianstva, ktoré ►C1 požadujú medzinárodnú ochranu od členského štátu ◄ tam, kde sa takáto požiadavka chápe z dôvodov, že dotknutá osoba je utečencom v zmysle článku 1 (A) Ženevského dohovoru alebo osoba, ktorá inak potrebuje medzinárodnú ochranu.

(9) Na štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ktoré majú povolené zotrvať na územiach členských štátov z dôvodov, ktoré nie sú kvôli potrebe medzinárodnej ochrany, ale na diskriminačnom základe z naliehavých rodinných alebo humanitárnych dôvodov, sa táto smernica nevzťahuje.

(10) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie. Táto smernica sa snaží predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov.

(11) Pokiaľ ide zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa táto smernica vzťahuje, členské štáty sú viazané záväzkami na základe dokumentov medzinárodného práva, ktorých sú stranou a ktoré zakazujú diskrimináciu.

(12) Pri vykonávaní tejto smernice členské štáty by mali zohľadňovať hlavne „►C1 najlepšie záujmy ◄ detí“.

(13) Touto smernicou nie je dotknutý Protokol o azyle pre štátnych občanov členských štátov Európskej únie, ako bol pripojený k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

(14) Priznanie postavenia utečenca je deklaračný akt.

(15) Konzultácie s Vysokým komisárom Organizácie Spojených národov pre utečencov môžu poskytnúť cenné usmernenie pre členské štáty pri určovaní postavenia utečenca podľa článku 1 Ženevského dohovoru.

(16) Mali by sa stanoviť minimálne pravidlá pre definíciu a obsah postavenia utečenca s cieľom usmernenia príslušných vnútroštátnych orgánov členských štátov pri uplatňovaní Ženevského dohovoru.

(17) Potrebné je zaviesť spoločné kritériá pre uznanie žiadateľov o azyl ako utečencov v zmysle článku 1 Ženevského dohovoru.

(18) Osobitne je potrebné zaviesť spoločné pojmy týkajúce sa potrieb ochrany vznikajúcich na mieste; zdroje bezprávia a ochrany; vnútroštátna ochrana; a prenasledovanie, vrátane dôvodov pre prenasledovanie.

(19) Ochranu môže poskytovať nielen štát, ale tiež strany alebo organizácie, vrátane medzinárodných organizácií, spĺňajúc podmienky tejto smernice, ktoré kontrolujú región alebo väčšiu oblasť v rámci územia štátu.

(20) Pri posudzovaní žiadostí neplnoletých osôb o medzinárodnú ochranu potrebné je, aby členské štáty zohľadňovali osobitné formy prenasledovania detí.

▼B

(21) Rovnako je potrebné zaviesť spoločný pojem dôvodu prenasledovania „príslušnosť k určitej sociálnej skupine“.

(22) Činy, ktoré sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov, sú vysvetlené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov a sú okrem iného, začlenené v rezolúciách Organizácie Spojených národov týkajúcich sa opatrení na boj proti terorizmu, ktoré vyhlasujú, že „činy, metódy a praktiky terorizmu sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“ a že „vedomé financovanie, plánovanie a podnecovanie teroristických činov, je v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov.“

(23) Ako je uvedené v článku 14, „postavenie“ môže zahŕňať tiež postavenie utečenca.

(24) Mali by sa stanoviť tiež minimálne pravidlá pre definíciu a obsah postavenia doplnkovej ochrany. Doplnková ochrana by mala byť doplnková a ďalšia k ochrane utečenca uloženej v Ženevskom dohovore.

(25) Potrebné je zaviesť kritériá, na základe ktorých žiadatelia o medzinárodnú ochranu majú byť uznaní za oprávnených na doplnkovú ochranu. Tieto kritériá by mali čerpať z medzinárodných záväzkov podľa dokumentov a postupov týkajúcich sa ľudských práv existujúcich v členských štátoch.

(26) Riziká, ktorým je spravidla vystavené obyvateľstvo krajiny alebo časť obyvateľstva obvykle samotné nespôsobujú individuálne ohrozenie, ktoré by sa kvalifikovalo ako vážne bezprávie.

(27) Rodinní príslušníci, iba z dôvodu svojho vzťahu k utečencovi sú obvykle zraniteľní čo sa týka činov prenasledovania takým spôsobom, ktorý by mohol byť základom pre postavenie utečenca.

(28) Pojem vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku sa tiež vzťahuje na prípady, v ktorých štátny príslušník tretej krajiny patrí k združeniu, ktoré podporuje medzinárodný terorizmus alebo podporuje takéto združenie.

(29) Aj keď výhody poskytované rodinným príslušníkom príjemcov postavenia doplnkovej ochrany nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré sú poskytované oprávnenému príjemcovi, musia byť primerané v porovnaní s tými, ktoré využívajú príjemcovia postavenia doplnkovej ochrany.

(30) V rámci limitov stanovených medzinárodnými záväzkami, členské štáty môžu stanoviť, že udelenie výhod čo sa týka prístupu k zamestnaniu, sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a prístupu k prostriedkom pre začlenenie vyžadujú vopred vydanie povolenia k pobytu.

(31) Táto smernica sa neuplatňuje na finančné výhody od členských štátov, ktoré sú poskytované na podporu vzdelania a školenia.

(32) Mali by sa zohľadniť praktické ťažkosti, s ktorými sa stretli príjemcovia postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany týkajúce sa overenia ich zahraničných diplomov, osvedčení alebo iného dôkazu o oficiálnej kvalifikácii.

(33) Najmä s cieľom zabránenia sociálnemu utrpeniu, vhodné je, aby sa pre príjemcov postavenia utečenca alebo ►C1 postavenia doplnkovej ochrany ◄ zaistilo bez diskriminácie v súvislosti so sociálnou pomocou, primerané sociálne zabezpečenie a prostriedky živobytia.

▼B

(34) Pokiaľ ide o sociálnu pomoc a zdravotnú starostlivosť, spôsoby a podrobné údaje o poskytovaní základných výhod príjemcom postavenia doplnkovej ochrany by malo určiť vnútroštátne právo. Možnosť obmedzenia výhod pre príjemcov postavenia doplnkovej ochrany na základné výhody treba chápať v tom zmysle, že tento pojem sa vzťahuje aspoň na podporu minimálneho príjmu, pomoc v prípade choroby, tehotenstva a rodičovskú pomoc pokiaľ sú tieto poskytované štátnym príslušníkom podľa legislatívy dotknutého členského štátu.

(35) Príjemcom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany mal by sa zaistiť prístup k zdravotnej starostlivosti, vrátane starostlivosti o fyzické a duševné zdravie.

(36) Vykonanie tejto smernice by sa malo posudzovať v pravidelných intervaloch, zohľadňujúc najmä vývoj medzinárodných záväzkov členských štátov týkajúcich sa zákazu vyhostenia alebo vrátenia, vývoj trhov práce v členských štátoch, ako aj vývoj spoločných základných zásad pre začlenenie.

(37) Pretože ciele navrhovanej smernice, a to vytvorenie minimálnych noriem pre poskytovanie medzinárodnej ochrany štátnym príslušníkom tretej krajiny a osobám bez štátneho občianstva, nemôžu byť dostatočne dosiahnuté členskými štátmi a môžu byť preto z dôvodu rozsahu a účinkov tejto smernice, lepšie dosiahnuté na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako je vysvetlené v článku 5 Zmluvy o ES. V súlade so zásadou proporcionality, ako je vysvetlené v tomto článku, táto smernica nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.

(38) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo oznámilo listom z 28. januára 2002, svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

(39) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko oznámilo listom z 13. februára 2002, svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

(40) V súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Dánsko sa nepodieľa na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nie je predmetom jej uplatňovania.

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet a rozsah

Účelom tejto smernice je stanoviť minimálne ustanovenia pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho

▼B

občianstva ako utečencov alebo ako osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu a obsah poskytovanej ochrany.

Článok 2

Definície

Na účely tejto smernice:

a) „medzinárodná ochrana“ znamená postavenie utečenca a postavenie doplnkovej ochrany ako je definované v písm. d) a f);

b) „Ženevský dohovor“ znamená dohovor týkajúci sa postavenia utečencov uzavretý v Ženeve 28. júla 1951, ako bol zmenený a doplnený Protokolom z New Yorku z 31. januára 1967;

c) „utečenec“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, politických dôvodov, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny; alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho ►C1 doterajšieho obvyklého pobytu ◄ z dôvodov ako je uvedené vyššie alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť a na ktorú sa neuplatňuje článok 12;

d) „postavenie utečenca“ znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za utečenca;

e) „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom, ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba v prípade, ak by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny svojho ►C1 doterajšieho obvyklého pobytu ◄, čelila by reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15 a na ktorú sa neuplatňuje článok 17 odsek 1 a 2 a nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny;

f) „postavenie doplnkovej ochrany“ znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu;

g) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ znamená požiadavku vykonanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorom sa predpokladá, že požaduje postavenie utečenca alebo postavenie doplnkovej ochrany a ktorý výslovne nepožaduje iný druh ochrany, mimo rozsahu tejto smernice, ktorý môže byť požadovaný osobitne;

h) „rodinní príslušníci“ znamená, pokiaľ už rodina existovala v krajine pôvodu, nasledovných rodinných príslušníkov príjemcu postavenia utečenca alebo postavenia doplnkovej ochrany, ktorí sú prítomní v tom istom členskom štáte pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu:

— manželku (manžel) príjemcu postavenia utečenca alebo postavenia doplnkovej ochrany alebo jej neženatého partnera (jeho nevydatú partnerku) v stabilnom vzťahu tam, kde legislatíva alebo prax dotknutého členského štátu považuje nezosobášené dvojice spôsobom porovnateľným so zosobášenými dvojicami podľa svojho práva týkajúceho sa cudzích štátnych príslušníkov,

▼B

— neplnoleté deti dvojice uvedenej v prvej zarážke alebo príjemcu postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany pod podmienkou, že sú nezosobášené a závislé a bez ohľadu na to, či sa narodili v alebo mimo manželského zväzku alebo boli adoptované ako je definované podľa vnútroštátneho práva;

i) „neplnoleté osoby bez doprovodu“ znamená štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva vo veku menej ako 18 rokov, ktoré prichádzajú na územie členského štátu bez doprovodu dospelého zodpovedného za ne zo zákona alebo obvykle a pokiaľ nie sú skutočne prevzaté do starostlivosti takejto osoby; zahŕňa to neplnoleté osoby, ktoré zostali bez doprovodu potom, ako vstúpili na územie členských štátov;

j) „povolenie na pobyt“ znamená akékoľvek povolenie alebo oprávnenie vydané orgánmi členského štátu, vo forme ustanovenej podľa legislatívy štátu, umožňujúce štátnemu príslušníkov tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva pobyt na jeho území;

k) „krajina pôvodu“ znamená krajinu alebo krajiny štátnej príslušnosti alebo pre osoby bez štátneho občianstva, krajinu ►C1 posledného obvyklého pobytu ◄.

Článok 3

Výhodnejšie normy

Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou.

KAPITOLA II

POSUDZOVANIE ŽIADOSTÍ O MEDZINÁRODNÚ OCHRANU

Článok 4

Posudzovanie skutočností a okolností

1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo možno najskôr všetky dôkazy potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom povinnosťou členského štátu je posúdiť príslušné zložky žiadosti.

2. Dôkazy uvedené v odseku 1 pozostávajú z vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, týkajúce sa veku žiadateľa, základných informácií, vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúce žiadosti o azyl, trasy cesty, totožnosť a cestovné doklady a dôvody pre požadovanie medzinárodnej ochrany.

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti; vrátane zákonov a nariadení krajiny pôvodu a spôsobu, ktorým sú uplatňované;

▼B

b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

c) jednotlivého postavenia a osobných okolností žiadateľa, vrátane faktorov takýchto ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či na základe osobných okolností žiadateľa, činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, by predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie;

d) či činnosti žiadateľa od opustenia krajiny pôvodu boli vykonávané s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre požadovanie medzinárodnej ochrany tak, aby sa posúdilo, či tieto činnosti spôsobia, že žiadateľ bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v prípade návratu do tejto krajiny;

e) či žiadateľ mohol primerane očakávať prijatie ochrany inej krajiny tam, kde mohol uplatniť štátne občianstvo.

4. Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebude opakovať.

5. Tam, kde členské štáty uplatňujú zásadu, podľa ktorej je povinnosťou žiadateľa zdôvodniť žiadosť o medzinárodnú ochranu a tam, kde aspekty vyhlásení žiadateľa nie sú podložené písomným alebo iným dôkazom, tieto aspekty nevyžadujú potvrdenie, ak sú splnené nasledovné podmienky:

a) žiadateľ skutočne vynaložil snahu s cieľom zdôvodnenia svojej žiadosti;

b) predložené boli príslušné zložky, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi a poskytnuté bolo uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných zložiek;

c) vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa;

d) žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase, pokiaľ žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil; a

e) bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.

Článok 5

Potreby medzinárodnej ochrany vznikajúce na mieste

1. Opodstatnená obava z prenasledovania alebo reálne riziko vážneho bezprávia môže byť založené na udalostiach, ktoré sa uskutočnili odvtedy, ako žiadateľ opustil krajinu pôvodu.

2. Opodstatnená obava z prenasledovania alebo reálne riziko utrpenia vážneho bezprávia môže vychádzať z činností, ktoré vykonával žiadateľ odvtedy, ako opustil krajinu pôvodu, najmä tam, kde sa preukáže, že činnosti, z ktorých sa vychádza, predstavujú vyslovenie obvinení a pokračovanie v takýchto obvineniach alebo orientáciách, o ktorých sa rozhodlo v krajine pôvodu.

▼B

3. Bez toho, aby bol dotknutý Ženevský dohovor, členské štáty môžu určiť, že žiadateľovi, ktorý podá následnú žiadosť, sa spravidla neudelí postavenie utečenca, ak je riziko prenasledovania založené na okolnostiach, ktoré žiadateľ vytvoril svojim vlastným rozhodnutím od opustenia krajiny pôvodu.

Článok 6

Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia

Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia zahŕňajú:

a) štát;

b) strany alebo organizácie kontrolujúce štát alebo podstatnú časť územia štátu;

c) neštátnych aktérov, ak je možné preukázať, že aktéri uvedené v písm. a) a b), vrátane medzinárodných organizácií, nie sú schopní alebo ochotní poskytnúť pomoc pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím, ako je definované v článku 7.

Článok 7

Aktéri ochrany

1. Ochrana môže byť poskytovaná:

a) štátom alebo

b) stranami alebo organizáciami, vrátane medzinárodných organizácií kontrolujúcich štát alebo podstatnú časť územia štátu.

2. Ochrana sa spravidla poskytuje, keď aktéri uvedení v odseku 1, prijmú primerané opatrenia na zabránenie prenasledovaniu alebo utrpeniu vážneho bezprávia, *inter alia,* fungovaním účinného právneho systému na odhalenie, stíhanie a potrestanie činov predstavujúcich prenasledovanie alebo vážne bezprávie a žiadateľ má prístup k takejto ochrane.

3. Pri posudzovaní, či medzinárodné organizácie kontrolujú štát alebo podstatnú časť jeho územia a poskytujú ochranu ako je opísané v odseku 2, členské štáty zohľadňujú akékoľvek pokyny, ktoré môžu byť poskytnuté v príslušných aktoch Rady.

Článok 8

Vnútroštátna ochrana

1. Ako súčasť posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu, členské štáty môžu určiť, že žiadateľ nepotrebuje medzinárodnú ochranu, ak v časti krajiny pôvodu neexistuje opodstatnená obava z toho, aby bol prenasledovaný alebo neexistuje reálne riziko, že utrpí vážne bezprávie a môže sa primerane predpokladať pobyt žiadateľa v tejto časti krajiny.

2. Pri posudzovaní, či časť krajiny pôvodu je v súlade s odsekom 1, členské štáty zohľadnia v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti žiadateľa.

3. Odsek 1 sa môže uplatňovať bez ohľadu na technické prekážky návratu do krajiny pôvodu.

▼B

KAPITOLA III

OPRÁVNENIE STAŤ SA UTEČENCOM

Článok 9

Činy prenasledovania

1. Činy prenasledovania v zmysle článku 1 A Ženevského dohovoru musia:

a) byť svojou povahou dostatočne vážne alebo opakované tak, aby predstavovali vážne porušovanie základných ľudských práv, najmä práv, pre ktoré nie je sa nevzťahuje výnimka podľa článku 15 odsek 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; alebo

b) byť kumuláciou rôznych opatrení, vrátane porušovaní základných práv, ktoré sú dostatočne vážne pokiaľ ide o postihnutie jednotlivca podobným spôsobom ako je uvedené v písm. a).

2. Činy prenasledovania, ako je kvalifikované v odseku 1, môžu, *inter alia,* nadobúdať formu:

a) činov fyzického alebo duševného násilia, vrátane činov sexuálneho násilia;

b) zákonných, správnych, policajných a/alebo súdnych opatrení, ktoré sú samotné diskriminačné alebo ktoré sú vykonávané diskriminačným spôsobom;

c) stíhania alebo potrestania, ktoré je neúmerné alebo diskriminačné;

d) odmietnutia súdneho odškodnenia vyplývajúceho z neúmerného alebo diskriminačného potrestania;

e) stíhania alebo potrestania kvôli odmietnutiu vykonania vojenskej služby v čase konfliktu tam, kde vykonávanie vojenskej služby by znamenalo ►C1 trestné činy alebo činy ◄ spadajúce pod klauzuly vylúčenia ako je uvedené v článku 12 odsek 2;

f) činy špecifické pre pohlavie alebo činy osobitného charakteru týkajúceho sa detí.

3. V súlade s článkom 2 písm. c) musí existovať spojenie medzi dôvodmi uvedenými v článku 10 a činmi prenasledovania, ako je kvalifikované v odseku 1.

Článok 10

Dôvody prenasledovania

1. Členské štáty zohľadnia nasledovné prvky pri posudzovaní dôvodov pre prenasledovanie:

a) pojem rasy bude zahŕňať najmú činitele farby, pôvodu alebo príslušnosť ku konkrétnej etnickej skupine;

b) pojem náboženstvo bude zahŕňať najmä zastávanie teistického, neteistického a ateistického presvedčenia, účasť alebo zdržanie sa oficiálnych bohoslužieb v súkromí alebo na verejnosti, sám alebo v spoločnosti iných, iné náboženské úkony alebo prejavy názoru alebo formy osobného alebo spoločného postoja založeného na náboženskom presvedčení alebo ktoré je ním nariadené;

▼B

c) pojem občianstva sa neobmedzuje na štátne občianstvo alebo jeho neexistenciu, ale zahŕňa predovšetkým príslušnosť k skupine určenej svojím kultúrnym, etnickým alebo lingvistickým predmetom, spoločným geografickým alebo politickým pôvodom alebo vzťahom s obyvateľstvom iného štátu;

d) skupina sa považuje za tvoriacu určitú sociálnu skupinu najmä tam, kde:

— príslušníci tejto skupiny majú prirodzenú charakteristiku alebo spoločný pôvod, ktorý sa nemôže zmeniť alebo zdieľajú charakteristiku alebo vieru, ktorá je taká základná pre identitu alebo vedomie, že osoba by nemala byť nútená, aby sa jej zriekla a

— skupina má jednoznačnú identitu v príslušnej krajine, pretože je vnímaná ako odlišná od okolitej spoločnosti;

v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže zahŕňať skupinu vychádzajúcu zo spoločnej charakteristiky sexuálnej orientácie. Sexuálna orientácia sa nemôže chápať za zahŕňajúcu činy považované za trestné v súlade s vnútroštátnym právom členských štátov: Aspekty týkajúce sa pohlavia ►C1 sa môžu brať do úvahy ◄ bez toho, aby samotné vytvárali predpoklad pre uplatniteľnosť tohto článku;

e) pojem politického názoru bude zahŕňať najmä zastávanie určitého názoru, filozofie alebo náboženského presvedčenia v záležitosti spojenej s prípadnými aktérmi prenasledovania uvedenými v článku 6 a ich politikami alebo metódami, bez ohľadu na to, či tento žiadateľ zachovával tento názor, filozofiu alebo náboženské presvedčenie.

2. Pri posudzovaní, či žiadateľ má oprávnenú obavu z prenasledovania, je nepodstatné, či žiadateľ skutočne má rasovú, náboženskú, národnú, sociálnu alebo politickú charakteristiku, ktorá spôsobuje prenasledovanie za predpokladu, že takáto charakteristika je prisudzovaná žiadateľovi aktérom prenasledovania.

Článok 11

Skončenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva stratí postavenie utečenca, ak:

a) dobrovoľne znova prijme ochranu štátu štátneho občianstva, alebo

b) po tom, čo stratila štátne občianstvo, znova ho dobrovoľne získa, alebo

c) nadobudla nové štátne občianstvo a nachádza sa pod ochranou štátu, ktorého nové štátne občianstvo má, alebo

d) dobrovoľne sa znova usadila v krajine, ktorú opustila alebo do ktorej sa nevrátila z obavy pred prenasledovaním, alebo

▼B

e) nemôže ďalej odmietať ochranu štátu, ktorého štátne občianstvo má, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa jej priznalo postavenie utečenca;

f) je osobou bez štátneho občianstva, ktorá je schopná vrátiť sa do štátu svojho predchádzajúceho pobytu, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa jej priznalo postavenie utečenca.

2. Pri zvažovaní bodov e) a f) odseku 1, členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého významného a nedočasného charakteru, že obava žiadateľa z prenasledovania sa viac nemôže považovať za opodstatnenú.

Článok 12

Vylúčenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva je vylúčená z postavenia utečenca, ak:

a) spadá do rozsahu článku 1 D Ženevského dohovoru, týkajúceho sa ochrany alebo pomoci od orgánov alebo agentúr Organizácie Spojených národov iných ako Úradu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo v súlade s príslušnými uzneseniami Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, tieto osoby budú oprávnené ipso facto na výhody z ustanovení tejto smernice;

b) je uznaná príslušnými orgánmi štátu, v ktorom má pobyt, za osobu majúcu práva a povinnosti, ktoré udeľujú štátnym príslušníkom tohto štátu, alebo práva a povinností, ktoré sú s nimi rovnocenné.

2. Štátny príslušník tretej krajiny alebo bez štátneho občianstva je vylúčený zo získania postavenia utečenca tam, kde existujú vážne dôvody domnievať sa, že:

a) sa dopustil trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch;

b) sa dopustil vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu svojho azylu predtým, ako v ňom bola prijatý ako utečenec; čo znamená čas vydania povolenia na pobyt na základe priznania postavenia utečenca; ►C1 obzvlášť kruté činy ◄, aj keď sú spáchané s údajne politickým cieľom, môžu byť klasifikované ako vážne nepolitické trestné činy;

c) je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov.

3. Odsek 2 sa uplatňuje na osoby, ktoré podnecujú alebo sa inak podieľajú na páchaní trestných činov alebo ►C1 činov v ňom uvedených. ◄

▼B

KAPITOLA IV

POSTAVENIE UTEČENCA

Článok 13

Priznanie postavenia utečenca

Členské štáty priznajú postavenie utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorá je oprávnená ako utečenec v súlade s kapitolami II a III.

Článok 14

Zrušenie, ukončenie alebo odmietnutie obnovenia postavenia utečenca

1. Pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po nadobudnutí účinnosti tejto smernice, členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie utečenca štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládnym, správnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, ak táto osoba prestáva byť utečencom v súlade s článkom 11.

2. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť utečenca v súlade s článkom 4 odsek 1 odhaliť všetky významné skutočnosti a poskytnúť všetku príslušnú dokumentáciu, ktorú má k dispozícii, členský štát, ktorý priznal postavenie utečenca, preukáže na individuálnom základe, že dotknutá osoba prestala byť utečencom alebo nikdy nim nebola v súlade s odsekom 1 tohto článku.

3. Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie utečenca štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak potom, ako mu bolo priznané postavenie utečenca, dotknutý členský štát preukázal že:

a) nemal mať postavenie utečenca alebo je vylúčený z postavenia utečenca v súlade s článkom 12;

b) jeho skresľovanie alebo opomenutie skutočností, vrátane použitia falošných dokladov, boli rozhodujúce pre priznanie postavenia utečenca.

4. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie priznané utečencovi vládnym, administratívnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, keď:

a) existujú primerané dôvody preto, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný;

b) potom ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za ►C1 obzvlášť závažný trestný čin ◄ a predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.

5. V situáciách opísaných v odseku 4, členské štáty môžu rozhodnúť o nepriznaní postavenia utečencovi tam, kde takéto rozhodnutie ešte nebolo prijaté.

▼B

6. Osoby, na ktoré sa uplatňujú odseky 4 alebo 5, sú oprávnené na práva uvedené v článkoch 3, 4, 16, 22, 31 a 32 a 33 Ženevského dohovoru alebo na podobné práva, ak sú prítomné v tomto členskom štáte.

KAPITOLA V

OPRÁVNENIE NA DOPLNKOVÚ OCHRANU

Článok 15

Vážne bezprávie

Vážne bezprávie pozostáva z:

a) trestu smrti alebo popravy; alebo

b) mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu alebo

c) vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu nediskriminačného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Článok 16

Skončenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva prestane byť oprávnená na doplnkovú ochranu, ak prestali existovať okolnosti, ktoré viedli na priznanie postavenia doplnkovej ochrany alebo sa zmenili do takej miery, že ochranu už viac nepožaduje.

2. Pri uplatňovaní odseku 1, členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého závažného a nedočasného charakteru, že osoba oprávnená na doplnkovú ochranu už viac nečelí reálnemu riziku vážneho bezprávia.

Článok 17

Vylúčenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva je vylúčená z oprávnenia na doplnkovú ochranu tam, kde existujú vážne dôvody domnievať sa, že:

a) sa dopustila trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch;

b) sa dopustila závažného trestného činu;

c) je vinná za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov;

d) predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomná.

2. Odsek 1 sa uplatňuje na osoby, ktoré podnecujú alebo sa inak podieľajú na páchaní trestných činov alebo činov uvedených v tomto dokumente.

▼B

3. Členské štáty môžu vylúčiť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak pred svojím vstupom do tohto členského štátu spáchal jeden alebo viacero trestných činov, mimo rozsahu odseku 1, ktoré by boli postihnuteľné trestom odňatím slobody, ak by boli spáchané v dotknutom členskom štáte a ak opustil svoju krajinu pôvodu iba preto, aby sa vyhol sankciám vyplývajúcim z týchto trestných činov.

KAPITOLA VI

POSTAVENIE DOPLNKOVEJ OCHRANY

Článok 18

Priznanie postavenia doplnkovej ochrany

Členské štáty priznajú postavenie doplnkovej ochrany štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva oprávnenej na doplnkovú ochranu v súlade s kapitolami II a V.

Článok 19

Zrušenie, ukončenie alebo odmietnutie obnovenia postavenia doplnkovej ochrany

1. Pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po nadobudnutí účinnosti tejto smernice, členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie doplnkovej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládnym, správnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, ak táto osoba prestala byť oprávnená na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 16.

2. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie doplnkovej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládnym, správnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, ak potom, ako mu bolo priznané postavenie doplnkovej ochrany, mal byť vylúčený z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 odsek 3.

3. Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie doplnkovej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak:

a) po priznaní postavenia doplnkovej ochrany mal byť vylúčený alebo je vylúčený z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 odsek 1 a 2;

b) jeho skresľovanie alebo opomenutie skutočností, vrátane použitia falošných dokladov, boli rozhodujúce pre priznanie postavenia doplnkovej ochrany.

4. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva v súlade s článkom 4 odsek 1 odhaliť všetky významné skutočnosti a poskytnúť všetku príslušnú dokumentáciu, ktorú má k dispozícii, členský štát, ktorý priznal postavenie doplnkovej ochrany, preukáže na individuálnom základe, že dotknutá osoba prestala byť oprávnená alebo nie je oprávnená na doplnkovú ochranu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku.

▼B

KAPITOLA VII

OBSAH MEDZINÁRODNEJ OCHRANY

Článok 20

Všeobecné pravidlá

1. Touto kapitolou nie sú dotknuté práva stanovené v Ženevskom dohovore.

2. Táto kapitola sa uplatňuje na utečencov ako aj na osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, pokiaľ sa neuviedlo inak.

3. Pri vykonávaní tejto kapitoly, členské štáty zohľadňujú osobitnú situáciu zraniteľných osôb, ako sú neplnoleté osoby, neplnoleté osoby bez doprovodu, invalidné osoby, starší ľudia, tehotné ženy, osamelí rodičia s neplnoletými deťmi a osoby, ktoré boli vystavené trýzneniu, znásilneniu alebo iným vážnym formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násilia.

4. Odsek 3 sa uplatňuje iba na osoby považované za majúce osobitné potreby po individuálnom posúdení ich situácie.

5. Pri vykonávaní ustanovení tejto kapitoly, ktorá zahŕňa neplnoleté osoby, zohľadňujú sa predovšetkým ►C1 najlepšie záujmy ◄ detí.

6. V rámci limitov stanovených Ženevským dohovorom, členské štáty môžu znížiť výhody tejto kapitoly, priznané utečencovi, ktorého postavenie utečenca bolo získané na základe činností vykonávaných s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre uznanie za utečenca.

7. V rámci limitov stanovených medzinárodnými záväzkami členských štátov, členské štáty môžu znížiť výhody tejto kapitoly, udelené osobe oprávnenej na doplnkovú ochranu, ktorej postavenie doplnkovej ochrany bolo získané na základe činností vykonávaných s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre uznanie osoby za oprávnenú na doplnkovú ochranu.

Článok 21

Ochrana pred zákazom vyhostenia alebo vrátenia

1. Členské štáty rešpektujú ►C1 zásadu zákazu vrátenia alebo vyhostenia ◄ v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami.

2. Tam, kde to nie je zakázané medzinárodnými záväzkami uvedenými v odseku 1, členské štáty ►C1 môžu vrátiť alebo vyhostiť utečenca ◄ bez ohľadu na to, či je alebo nie je oficiálne uznaný, ak:

a) existujú primerané dôvody pre to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný, alebo

b) potom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za ►C1 obzvlášť závažný trestný čin ◄, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.

▼B

3. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť alebo udeliť povolenie k pobytu utečencovi, na ktorého sa uplatňuje odsek 2.

Článok 22

Informácie

Členské štáty zabezpečia osobám uznaným za také, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, čo možno najskôr potom, ako im bolo udelené postavenie príslušnej ochrany, prístup k informáciám v jazyku, ktorému pravdepodobne rozumejú, o právach a povinnostiach týkajúcich sa tohto postavenia.

Článok 23

Zachovanie celistvosti rodiny

1. Členské štáty zaistia, aby sa zachovala celistvosť rodiny.

2. Členské štáty zaistia, aby rodinní príslušníci príjemcu postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na takéto postavenie, boli oprávnení požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 34 v súlade s vnútroštátnymi postupmi a pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením rodinného príslušníka.

Pokiaľ ide o rodinných príslušníkov príjemcov postavenia doplnkovej ochrany, členské štáty môžu definovať podmienky uplatniteľné na takéto výhody.

V týchto prípadoch, členské štáty zaistia, aby akékoľvek výhody poskytovali záruku primeranej životnej úrovne.

3. Odseky 1 a 2 nie sú uplatniteľné tam, kde rodinný príslušník je alebo by bol vylúčený z postavenia utečenca alebo postavenia doplnkovej ochrany podľa kapitol III a V.

4. Bez ohľadu na odseky 1 a 2, členské štáty môžu odmietnuť, znížiť alebo stiahnuť výhody uvedené v tomto dokumente z dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že tento článok sa uplatňuje tiež na ostatných blízkych príbuzných, ktorí žijú spolu ako súčasť rodiny v čase opustenia krajiny pôvodu a ktorí boli v tomto čase celkom alebo podstatne závislí od príjemcu postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany.

Článok 24

Povolenia na pobyt

1. Bezodkladne ak je to možné po udelení ich postavenia, členské štáty vydajú príjemcom postavenia utečenca povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné minimálne tri roky a obnoviteľné, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku a bez toho, aby bol dotknutý článok 21 odsek 3.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 23 odsek 1, povolenie na pobyt, ktoré má byť vydané rodinným príslušníkom príjemcov postavenia utečenca, môže byť platné maximálne tri roky a môže byť obnoviteľné.

▼B

2. Akonáhle je to možné po udelení ich postavenia, členské štáty vydajú príjemcom postavenia doplnkovej ochrany povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné minimálne jeden rok a obnoviteľné, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

Článok 25

Cestovný doklad

1. Členské štáty vydajú príjemcom postavenia utečenca cestovné doklady vo forme uvedenej v prílohe k Ženevskému dohovoru na účel cestovania mimo ich územia, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

2. Členské štáty vydajú príjemcom postavenia doplnkovej ochrany, ktorí nie sú oprávnení získať národný pas, dokumenty, ktoré im umožnia cestovať aspoň, keď vznikajú vážne humanitárne dôvody, ktoré vyžadujú ich prítomnosť v inom štáte, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútroštátnej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

Článok 26

Prístup k zamestnaniu

1. Členské štáty povolia príjemcom postavenia utečenca, aby mohli aktívne vykonávať činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa pravidiel všeobecne uplatniteľných na povolanie alebo štátnu službu, bezprostredne po udelení postavenia utečenca.

2. Členské štáty zaistia, aby sa príjemcom postavenia utečenca ponúkali činnosti ako možnosti vzdelávania týkajúce sa zamestnania pre dospelých, odborné školenia a praktické skúsenosti na pracovisku za rovnakých podmienok ako štátnym príslušníkom.

3. Členské štáty povolia príjemcom postavenia doplnkovej ochrany, aby mohli aktívne vykonávať činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa pravidiel všeobecne uplatniteľných na povolanie alebo štátnu službu, bezprostredne po udelení postavenia doplnkovej ochrany. Môže sa zohľadniť situácia na trhu práce v členskom štáte vrátane prípadnej prioritizácie prístupu k zamestnaniu na obmedzené časové obdobie, ktorá má byť určená v súlade s vnútroštátnym právom. Členské štáty zaistia, aby príjemca postavenia doplnkovej ochrany mal prístup k pracovnému miestu, na ktoré tento príjemca dostal ponuku v súlade s vnútroštátnymi pravidlami o prioritizácii na trhu práce.

4. Členské štáty zaistia, aby príjemcovia postavenia doplnkovej ochrany mali prístup k činnostiam takým ako sú možnosti vzdelávania týkajúce sa zamestnania pre dospelých, odborné školenia a praktické skúsenosti na pracovisku za podmienok, o ktorých majú rozhodnúť členské štáty.

5. Uplatňuje sa právo platné v členských štátoch uplatniteľné na odmeňovanie, prístup k systémom sociálneho zabezpečenia pokiaľ ide o činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a iné podmienky zamestnania.

▼B

Článok 27

Prístup k vzdelaniu

1. Členské štáty poskytnú prístup k vzdelávaciemu systému všetkým neplnoletým osobám, ktorým bolo udelené postavenie utečenca alebo doplnkovej ochrany, za rovnakých podmienok ako štátnym príslušníkom.

2. Členské štáty umožnia dospelým, ktorým bolo udelené postavenie utečenca alebo doplnkovej ochrany prístup k všeobecnému vzdelávaciemu systému, ďalšiemu školeniu alebo preškoleniu, za rovnakých podmienok ako štátnym príslušníkom tretej krajiny, ►C1 ktorí sa oprávnene zdržiavajú na území ◄.

3. Členské štáty zaistia rovnaké zaobchádzanie medzi príjemcami postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany a štátnymi príslušníkmi v súvislosti s existujúcimi postupmi uznávania zahraničných diplomov, osvedčení a iného dôkazu o oficiálnych kvalifikáciách.

Článok 28

Sociálne zabezpečenie

1. Členské štáty zaistia, aby príjemcovia postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany získali v členských štátoch, ktoré im udelili takéto postavenie, potrebnú sociálnu pomoc, ako je poskytovaná štátnym príslušníkom tomto členského štátu.

2. Výnimkou zo všeobecného pravidla stanoveného v odseku 1, členské štáty môžu obmedziť sociálnu pomoc udeľovanú príjemcom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany na základné výhody, ktoré sú potom poskytnuté na rovnakých úrovniach a za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom.

Článok 29

Zdravotná starostlivosť

1. Členské štáty zaistia, aby príjemcovia postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany mali prístup k zdravotnej starostlivosti za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátni príslušníci členského štátu, ktorý udelil takéto postavenia.

2. Výnimkou zo všeobecného pravidla stanoveného v odseku 1, členské štáty môžu obmedziť zdravotnú starostlivosť poskytovanú príjemcom doplnkovej ochrany na základné výhody, ktoré sú potom poskytované na rovnakých úrovniach a za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom.

3. Členské štáty poskytujú za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom členského štátu, ktorým bolo udelené toto postavenie, primeranú zdravotnú starostlivosť príjemcom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany, ktorí majú osobitné potreby, takým ako sú tehotné ženy, osoby, ktoré zažili trýznenie, znásilnenie alebo iné vážne formy psychického, fyzického alebo sexuálneho násilia

▼B

alebo neplnoletým osobám, ktoré boli obeťami akejkoľvek formu zneužitia, zanedbania, využívania, týznenia, krutého, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania alebo ktoré trpeli v dôsledku ozbrojeného konfliktu.

Článok 30

Neplnoleté osoby bez sprievodu

1. Bezodkladne, ak je to možné po udelení postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany, členské štáty prijmú potrebné opatrenia na zaistenie zastúpenia neplnoletých osôb bez sprievodu právnym poručníctvom alebo tam, kde je to potrebné, organizáciou zodpovednou za starostlivosť a blaho neplnoletých osôb alebo akýmkoľvek iným vhodným zastúpením vrátane toho, ktoré je založené na legislatíve alebo súdnom nariadení.

2. Členské štáty zaistia, aby boli riadne splnené podmienky neplnoletých osôb pri vykonávaní tejto smernice menovaným poručníkom alebo zástupcom. Príslušné orgány vykonávajú pravidelné posúdenia.

3. Členské štáty zaistia, aby neplnoleté osoby bez sprievodu boli umiestnené:

a) u dospelých príbuzných alebo

b) v rodine, do ktorej sú zverené do opatery alebo

c) v strediskách špecializovaných na poskytnutie ubytovania pre neplnoleté osoby alebo

d) v inom ubytovaní vhodnom pre neplnoleté osoby.

V tejto súvislosti zohľadnia sa názory dieťaťa v súlade s jeho vekom a stupňom dospelosti.

4. Pokiaľ je to možné, súrodenci sa ponechajú spolu, pričom sa zohľadňujú ►C1 najlepšie záujmy ◄ dotknutej neplnoletej osoby, a najmä jej vek a stupeň dospelosti. ►C1 Zmeny pobytu ◄ neplnoletých osôb sa obmedzia na minimum.

5. Členské štáty chrániace ►C1 najlepšie záujmy ◄ neplnoletej osoby sa vynasnažia čo možno najskôr nájsť rodinných príslušníkov neplnoletej osoby. V prípadoch, kde môže existovať ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti neplnoletej osoby alebo jej blízkych príbuzných, najmä ak zostali v štáte pôvodu, musí sa venovať pozornosť zaisteniu, aby sa vykonával dôverný zber, spracovanie a obeh informácií týkajúcich sa takýchto osôb.

6. Tí, ktorí pracujú s neplnoletými osobami bez sprievodu, získajú alebo dostanú primerané školenie týkajúce sa ich potrieb.

▼B

Článok 31

Prístup k ubytovaniu

Členské štáty zaistia, aby príjemcovia postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany mali prístup k ubytovaniu za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretej krajiny, ►C1 ktorí sa oprávnene zdržiavajú na území ◄ na ich územiach.

Článok 32

Sloboda pohybu v rámci členského štátu

Členské štáty umožnia príjemcom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany slobodu pohybu v rámci ich územia za rovnakých podmienok a obmedzení, ako sú tie, ktoré sú poskytované štátnym príslušníkom tretej krajiny, ►C1 ktorí sa oprávnene zdržiavajú ◄ na ich územiach.

Článok 33

Prístup k prostriedkom pre začlenenie

1. S cieľom uľahčenia začlenenia utečencov do spoločnosti, členské štáty zabezpečia programy pre začlenenie, ktoré považujú za vhodné alebo vytvoria predbežné podmienky, ktoré zaručia prístup k takýmto programom.

2. Tam, kde to členské štáty považujú za vhodné, príjemcom postavenia doplnkovej ochrany sa poskytne prístup k programom pre začlenenie.

Článok 34

Návrat do vlasti

Členské štáty môžu poskytovať pomoc príjemcom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany, ktorí sa chcú vrátiť do vlasti.

KAPITOLA VIII

ADMINISTRATÍVNA SPOLUPRÁCA

Článok 35

Spolupráca

Každý členský štát menuje národný kontaktný bod, ktorého adresu oznámi Komisii, ktorá ju oznámi ostatným členským štátom.

Členské štáty, v spolupráci s Komisiou, prijmú všetky potrebné opatrenia na vytvorenie priamej spolupráce a výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi.

Článok 36

Pracovníci

Členské štáty zaistia, aby orgány a iné organizácie vykonávajúce túto smernicu dostali potrebné školenie a boli viazané zásadou dôvernosti, ako je definovaná vo vnútroštátnom práve, pokiaľ ide o akékoľvek informácie, ktoré získajú v priebehu svojej práce.

▼B

KAPITOLA IX

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 37

Správy

1. Do 10. apríla 2008 Komisia podá správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tejto smernice a navrhne akéhokoľvek zmeny a doplnky, ktoré sú potrebné. Tieto návrhy na zmeny a doplnky sa vykonajú spôsobom priority čo sa týka článkov 15, 26 a 33. Členské štáty pošlú Komisii všetky informácie, ktoré sú vhodné pre zostavenie tejto správy, do 10. októbra 2007.

2. Po predložení tejto správy, Komisia podá správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tejto smernice minimálne každých päť rokov.

Článok 38

Transponovanie

1. Členské štáty uvedú do platnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na zaistenie súladu s touto smernicou do 10. októbra 2006. Okamžite o tom informujú Komisiu.

Pri prijímaní týchto opatrení členské štáty uvedú odkaz na túto smernicu alebo takýto odkaz ich sprevádza pri ich úradnom uverejnení. Členské štáty si stanovia spôsoby vykonania takéhoto odkazu.

2. Členské štáty oznámia Komisii text ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica.

Článok 39

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť na dvadsiaty deň po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie.*

Článok 40

Adresáti

Táto smernica je adresovaná členským štátom v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.